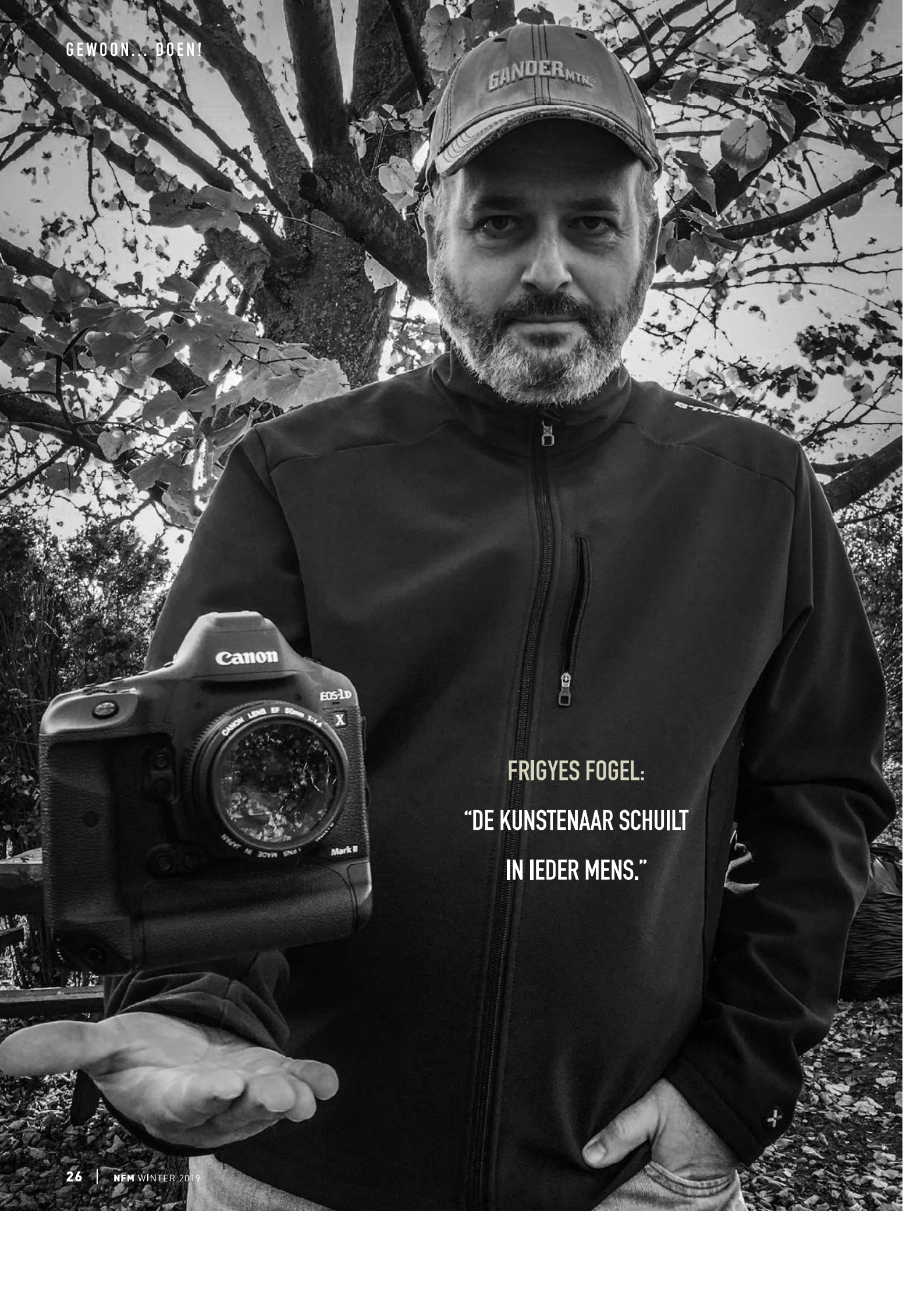

GEWOON... DOEN!

FRIGYES FOGEL:

“DE KUNSTENAAR SCHUILT
IN IEDER MENS.”

De van origine Hongaarse filmmaker **Frigyes Fogel** ("zeg maar Frici") won op 9-jarige leeftijd het nationale cello concours in Boedapest. Tot zijn 33ste maakte hij als solist internationaal furore op de bekende concertpodia. Hij leefde evenwel de droom van zijn vader. Op een dag besloot hij te kiezen voor zijn eigen hart. Fogel reist nog steeds de hele wereld over. Nu zonder cello, maar met een camera in de hand. Om te laten zien hoe mensen wereldwijd economie en samenleving vernieuwen. Van ethische bankiers tot kunstenaars.

De nieuwe wereld aan miljoenen mensen zichtbaar maken

TEKST IVO VALKENBURG | BEELD FRIGYES FOGEL

"Het leven achter het ijzeren gordijn was alles behalve een pretje. Mijn ouders woonden in Transsylvanië (Roemenië). Ze waren actief in een cultureel en intellectueel rijke omgeving. Na de Tweede Wereldoorlog veranderde dat in een mum van tijd. Ze werden door de communisten binnen een halfuur van huis en haard verdreven. Mijn grootvader werd naar Siberië gestuurd en kwam na zes jaar als een gebroken mens terug. Mijn vader werd *persona non grata* in Roemenië. De toekomst voor ons gezin lag in Boedapest."

"Mijn vader had altijd al cellist willen worden. Vanuit Transsylvanië reisde hij naar Boedapest om muziek en cello te studeren. Hij was echter niet goed genoeg om professional te worden. Daarop besloot hij om te gaan werken voor de Hongaarse televisie. Dat ging hem goed af. Hij werd producer van films en documentaires."

"Het opgeven van zijn cellokamer was echter niet eenvoudig. Ik werd met harde hand gedwongen om als zevenjarige ook de cello te gaan bespelen. Twee jaar later won ik het nationale muziekconcours in Hongarije, maar ik speelde veel liever buiten met andere kinderen. Daarvoor kreeg ik echter nauwelijks of niet de kans. Op het conservatorium wisten ze aanvankelijk geen raad met zo'n jong kind. Op m'n dertiende speelde ik mijn

eerste soloconcert met beroemde musici. Ik zou twintig jaar de hele wereld afreizen om concerten te geven."

GELD EN CARRIÈRE

"De wereld van de klassieke muziek wordt gedomineerd door maesters, managers en politiek. Geld en macht spelen een hoofdrol. De gerenommeerde Britse muzikrecensent Norman Lebrecht heeft er een boek over geschreven ('Who Killed Classical Music'). Toen ik de eerste paar pagina's las, herkende ik direct mijn eigen leven. Ik heb moeten vechten voor mijn vrijheid. Heb ook heel wat collega's langs de rand van de afgrond zien gaan. Gek genoeg is er weinig of geen ruimte voor echte inspiratie. Terwijl kunst wat mij betreft nu juist gaat over de verbinding met de onzichtbare wereld. Niet alleen de hoofden moeten verlicht worden, ook de harten moeten worden verwarmd. In plaats daarvan wordt er grote druk uitgeoefend om voor succes te gaan."

**"IN MIJN DOCUMENTAIRES
PROBEER IK DE WERELDWIJDE
VERSCHUIVING IN
HET DENKEN EN DOEN
ZICHTBAAR TE MAKEN"**

Het uiterlijk is belangrijker dan het innerlijk. Alles draait om geld en carrière. Met als gevolg dat we vandaag de dag veel naar netjes gepolijste, beleefde en voorspelbare muziek luisteren. Altijd hetzelfde repertoire. Ik voelde me een slaaf van de muziekindustrie. Terwijl ik juist zo'n behoefte had om mezelf tijdens het spelen als een leeg vat te maken, om ruimte te geven aan inspiratie, in het moment te zijn. Het verbreken van tradities paste echter niet in de mechanistische kijk op muziek. Slechts enkelen zijn erin geslaagd om de uitzondering op de regel te zijn, zoals bijvoorbeeld de Oostenrijkse dirigent Nikolaus Harnoncourt en de Engelse dirigent Sir John Eliot Gardiner.

DUBBELLEVEN

Op de dag dat 'de muur viel' nam Fogel het besluit om zijn cello te verruilen

voor de camera. Vanaf zijn zestiende had hij elke kans aangegrepen om een camera in zijn hand te houden. Daar lag zijn passie. Ook was hij van jongs af aan geïnteresseerd in de zin van het bestaan. Hij las de boeken van onder meer Carl Gustav Jung, Johann Wolfgang (von) Goethe en Rudolf Steiner. Hij was op zoek naar de waarheden van het leven. Niet alleen in de spirituele visie, maar zeker ook in de praktische toepassingen ervan in het dagelijkse leven. De camera en de spirituele wijsheden bleken hand in hand te gaan.

"De vele boeken, de ontmoetingen met wijsgeren en intellectuelen in combinatie met de nodige heftige ervaringen met ziekte en (bijna) dood, leerden me om meer en meer naar mijn innerlijke stem te luisteren. Ik stelde mezelf bijvoorbeeld geregeld de vraag wat ik zou doen als ik nog een maand te leven

zou hebben. Dat heeft me uiteindelijk geholpen om te kiezen voor mijn vrijheid. Ik heb daarvoor een hoge tol betaald. Ik stopte met mijn succesvolle carrière en een degelijk financieel bestaan en koos ervoor om een onafhankelijke fotograaf en filmmaker te worden. Vrijheid is ware rijkdom. Ik heb inmiddels aan miljoenen mensen ideeën en schoonheid laten zien. Opnieuw reis ik de hele wereld over om mensen te inspireren en dwarsdenkers en frisdoeners te laten zien dat ze niet alleen zijn."

WERELDWIJDE VERSCHUIVING

"Op alle gebieden van de economie en samenleving zijn er wereldwijd groepen mensen die vanuit een holistische visie op mens en maatschappij gewoon doen wat anderen nog voor onmogelijk houden. Ze bouwen scholen met het uitgangspunt dat de mens zich vrij van elk belang kan ontwikkelen. Hierdoor kunnen kinderen en volwassenen hun capaciteiten en talenten optimaal ontplooiën, waardoor hun bijdrage aan de samenleving maximaal kan zijn. Ze creëren een nieuwe gezondheidszorg op basis van een integrale visie op mens, gezondheid, lichaam en geest. De klassieke tegenstellingen tussen reguliere en alternatieve zorg worden stapje voor stapje geïntegreerd in een nieuwe vorm van geneeskunde."

"Er zijn architecten die niet langer huizen en kantoren bouwen, maar heilige plekken willen creëren voor de mensheid. Financieel adviseurs die de materiële en spirituele verzoening van de mens als centraal uitgangspunt nemen van hun dienstverlening. Juristen die de menselijkheid zichtbaar willen maken en streven naar een maximale verbinding tussen mensen en organisaties. Journalisten die vanuit de hoogst mogelijke vorm van persoonlijke integriteit in alle oprechtheid verantwoordelijkheid nemen voor berichtgeving over de ware essentie van mensen, zaken en gebeurtenissen. Boeren die de taal van moeder aarde spreken en voluit bouwen aan duurzame en eerlijke voedsel- en landbouwsystemen. Weten-

Frigyes Fogel als cellist: wereldberoemd en eenzaam.

Christopher Mann en Frigyes Fogel.

schappers die oprecht onderzoeken hoe het leven werkelijk in elkaar zit, voorbij vastgeroeste oude denkbeelden en dogmatiek, en zichzelf durven openen voor wetenschap die de mensheid op een hoger plan tilt. Ondernemers die hun bedrijf zien als een middel om mensen te leren zichzelf en elkaar te ontwikkelen, terwijl er ondertussen ook nog wordt gewerkt aan bezieling, verlevendiging en vergeestelijking van de economie.”

Deze mensen worden ook wel de cultureel creatieven genoemd. “Maar ach, what’s in a name. Het gaat in elk geval om honderden miljoenen mensen die wereldwijd vanuit een nieuwe visie leven, wonen en werken. Er is voor hen nog geen plek in de massamedia. Ook nemen ze nog weinig of geen ruimte in de bestaande politieke structuren die nogal polariserend te werk gaan. In mijn documentaires probeer ik de wereldwijde verschuiving in het denken en doen te laten zien. Of het nu gaat

over de kunst van het genezen, ethisch bankieren of nieuwe manieren van landbouw.”

CHRISTOPHER MANN

In de documentaire *The (R)evolution* zoomt Fogel in op de waarden, leefstijlen en overtuigingen van de cultureel creatieven. De film trok meer dan een miljoen kijkers. Ondanks het succes, bleef het financiële bestaan van Fogel onzeker. “Ik voelde me het zwarte schaap. Werd bedolven onder fanmail, maar kreeg weinig donaties. Vele mensen in allerlei maatschappelijke posities vertrouwden me toe achter me te staan, alleen durfden dit niet publiekelijk te delen uit angst voor mogelijke repercussies op het werk. Het gaat immers om een radicale herziening van bestaande systemen en structuren. Tot een bepaalde grens is het politiek geoorloofd daarover te spreken, zolang het binnen de kaders van het financieel-economische systeem blijft.”

“Een van de mails was van een zekere Christopher Mann en ging opnieuw over hoe ik het allemaal voor elkaar had gekregen om al deze voorbeelden zo mooi op de gevoelige plaat vast te leggen. Ik voelde me op dat moment enigszins gefrustreerd en besloot om heel open en oprecht te reageren op het proces waardoor ik heen was gegaan. Inclusief de financiële uitdagingen om het hoofd boven water te houden. Ik had voor deze documentaire een persoonlijke lening bij de bank afgesloten en moest deze in zeven jaar tijd aflossen met een bedrag van 300 euro per maand. Een dag later kreeg ik een donatie van 2.000 euro met de uitnodiging om eens te komen praten. Er volgde een serie ontmoetingen en ik was nogal verrast dat ik Christopher Mann leerde kennen, een wijze man die nogal onzichtbaar, vanachter de schermen, wereldwijd achter tal van mooie mensen en initiatieven bleek te zitten die ik in mijn film had belicht. Er groeide een hechte vriendschap. Hij

werd als een tweede vader voor me en ondersteunde me zowel in materiële als immateriële zin. We hebben samen de film 'The Alchemists' gemaakt over groepen mensen die de planeet Aarde aan het helen zijn. In deze film laten we zien hoe dat gebeurt."

ETHISCH BANKIEREN

Samen met zijn vrouw Martina, stond Christopher Mann voor de geboorte van talloze organisaties en initiatieven op het gebied van onder meer ethisch bankieren en biodynamische landbouw. Zo stimuleert bijvoorbeeld RSF Social Finance nog steeds een economie van liefde door als financiële dienstverlener een sterk groeiende gemeenschap van intrinsiek gemotiveerde investeerders te verbinden aan waarden-gedreven ondernemers en maatschappelijke projecten. Met meer dan 1.900 klanten en sinds 1984 een bedrag van meer dan 600 miljoen euro aan uitstaande leningen is RSF een speler van belang in het creëren van nieuwe geldstromen richting lokale mensen en markten. Meer dan zeventig procent van de projecten gefinancierd door RSF worden geleid door vrouwen. Een omgekeerd beeld van Wall Street. Fogel's documentaire 'The secret of ethical banking (not only for bankers)' is een filmportret van een half uur waarin de diepere motivatie van RSF, maar ook van Triodos en GLS Bank worden belicht.

Mann overleed op 7 februari 2018. "Een enorme klap. Hij was zo liefdevol en vernieuwend. De praktische geest van zijn vooruitstrevende ideeën blijven voortleven in de vele organisaties die wereldwijd door hem en zijn vrouw zijn geïnspireerd en ondersteund. Hij heeft me gevraagd om een documentaire te maken over zijn leven en zijn werk. Om kennis en informatie over te dragen aan volgende generaties. In alle rust werk ik

daar op dit moment aan. Zijn werk gaat over de wereld van morgen die vandaag al is begonnen. Het is de hoogste tijd om dat zichtbaar te maken!"

"Mann heeft me nadrukkelijk gevraagd om ook aandacht te schenken aan de geef-economie. Volgens Mann staat de geef-economie aan de wortels van de verandering van het geldstelsel. De werkelijke waarde zit niet in het geld, maar in de waarden binnen de mens zelf. Geven is een manier om opnieuw de essentie van het mens-zijn te ervaren. Het helpt om het bewustzijn van mensen en organisaties op te tillen naar een hoger niveau, waarbij er balans komt in de uitwisseling van talenten, liefde en dankbaarheid."

EERLIJKHEID

"Laten we onszelf voortdurend de vraag blijven stellen waarom we de dingen doen die we doen. Het is een kunst om waarachtig eerlijk te zijn richting onszelf en anderen. Om onze angsten oprecht onder ogen te durven zien en te delen met onze medemensen. Om transparant te maken wat erin onszelf omgaat. Om de moed te hebben om onszelf te tonen zoals we werkelijk zijn. Voorbij het masker van de persoonlijkheid en wat anderen menen juist en

correct te vinden. We leven in tijden waarin iedereen expert lijkt te zijn op alle gebieden. Zo eenvoudig delen we onze overtuigingen en visie. Vragen stellen is vaak zoveel krachtiger dan antwoorden formuleren. Steeds meer mensen ervaren pijn en hebben problemen met hun geweten. Wat is er mooier als deze mensen durven op te staan en gaan delen wat ze ervaren? Wat is er mooier als we naar die mensen gaan luisteren, voorbij het oordeel en voorbij polarisatie. Uiteindelijk schuilt de kunstenaar, de verbinding met de hogere sferen, in elk mens. Laten we daarvoor volop de ruimte scheppen." ■

Filmografie Frigyes Fogel

- The (R)evolution – Cultural Creatives
- The Alchemists
- Spirits of the future – Cultural Creatives in Israel
- Resurrection – Cultural Creatives in Transylvania, Romania
- The secret of ethical banking (not only for bankers).
- The Art of Healing
- Cal Earth Institute – Building houses with super adobe
- From Desert to Paradise
- Holy Land
- The Light Root
- Message from the Vortex

Meer informatie: www.fogelmedia.com

"HET GAAT OM HONDERDEN MILJOENEN MENSEN DIE WERELDWIJD VANUIT EEN NIEUWE VISIE LEVEN, WONEN EN WERKEN"